

Vergaderjaar 1985–1986

18803   **Wijziging van de Wet op de Raad van State, de
Wet administratieve rechtspraak
overheidsbeschikkingen, de Vreemdelingenwet
en andere wetten****Nr. 11**   **NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG**
Ontvangen 7 augustus 1986

Met genoegen stellen wij vast dat de memorie van antwoord bij het wetsvoorstel bij weinig fracties nog vragen overliet. Bij de beantwoording van de vragen van de **C.D.A.**- en de **P.v.d.A.**-fractie over de voorgestelde regeling kozen wij een indeling, overeenkomende met die van het eindverslag.

1. Griffierechten

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** stemden in met het door ons voorgestelde systeem van gematigde cumulatie van griffierechten – een verbetering ten opzichte van het eerdere voorstel tot volledige cumulatie. Deze leden hadden de voorkeur eraan gegeven, indien in deze situatie het systeem zou zijn gekozen van het één keer betalen van het griffierecht. Naar aanleiding hiervan merken wij op dat het systeem van het wetsvoorstel is gebaseerd op betaling (en dus afweging) per gevraagde voorziening en niet per zaak. Bovendien worden het beroep en het verzoek om schorsing of een voorlopige voorziening niet steeds gelijktijdig aanhangig gemaakt.

Deze leden bleven moeite houden met onze voorstellen tot invoering van griffierechten. Daarmee zou een belemmering worden gevormd voor het instellen van een gerechtvaardigd beroep.

Wij zijn met deze leden van mening dat de onderhavige voorstellen een gerechtvaardigd beroep op de Afdeling rechtspraak niet in de weg mogen staan. Naar ons oordeel vormt de voorgestelde regeling echter geen belemmering voor het instellen van zo een beroep. Een beroep op de rechter wordt ingesteld indien de rechtzoekende bij afweging van het belang van de door hem gevraagde voorziening tegen de daaraan voor hem verbonden kosten tot de conclusie komt dat de terzake door hem te plegen investering de moeite waard is. Alleen indien de aan de procedure verbonden kosten excessief hoog zouden zijn ten opzichte van de financiële situatie van betrokkenen, zou de door genoemde leden gevreesde situatie dat van een gerechtvaardigd beroep wordt afgezien, zich kunnen voordoen. Nu in het onderhavige voorstel nadrukkelijk rekening is gehouden met de inkomenspositie van min- en onvermogensden kan een dergelijke situatie zich niet voordoen en behoeft de vrees van de leden van de **P.v.d.A.**-fractie dus niet te worden gedeeld.

De leden van de fractie van het **C.D.A.** wilden graag weten wat zij onder «een groot aantal gevallen» moeten verstaan, waar wij stelden dat in een groot aantal gevallen reeds beroep op artikel 80 (nieuw artikel 107) van de Wet op de Raad van State wordt gedaan gedurende de loop van een bezwaarschriften-procedure.

Het antwoord op deze vraag luidt dat ongeveer 60% van het totaal aantal schorsingsverzoeken tijdens de bezwaarschriftenprocedure wordt ingediend.

Voorts vroegen deze leden of wij mogelijkheden zien, te bevorderen dat niet opnieuw het volledige griffierecht verschuldigd is indien men na een bezwaarschriftenprocedure waarin een verzoek op grond van artikel 80 is gedaan, beroep instelt bij de Afdeling rechtspraak van de Raad van State.

Wij hebben in de memorie van antwoord reeds aangegeven waarom wij het redelijk achten dat bij een aanhangig beroep op de Afdeling rechtspraak niet het volledige griffierecht voor een verzoek op grond van artikel 80 verschuldigd zal zijn; in die gevallen betreffen het beroep en het verzoek om een schorsing of een voorlopige voorziening dezelfde beslissing en kan de Afdeling rechtspraak als geheel bij de behandeling van het beroep gebruik maken van het onderzoek dat ten aanzien van het verzoek om voorlopige voorzieningen of schorsing reeds is verricht. Deze overweging gaat niet op in de gevallen waarop deze leden het oog hebben. De bezwaarschriftenprocedure heeft als kenmerk dat sprake is van een volledige heroverweging van de aangevallen oorspronkelijke beschikking, waarbij behalve de aangevoerde motivering ook nieuw opgekomen feiten of omstandigheden in de besluitvorming kunnen worden betrokken. Dit betekent dat na de bezwaarschriftenprocedure sprake zou zijn van een nieuw besluit, dat elementen kan bevatten die niet eerder – dus ook niet in het verzoek op grond van artikel 80 – aan de orde zijn gekomen of konden komen. Zelfs is het denkbaar dat dit besluit zodanig anders komt te luiden dat de oorspronkelijke verzoeker tevreden wordt gesteld, maar een andere belanghebbende zich tekort gedaan voelt en beroep instelt. De Afdeling wordt derhalve, wanneer in de hierbedoelde gevallen beroep wordt ingesteld, geconfronteerd met een gewijzigde situatie, die weer de nodige studie en onderzoek vergt. Wij achten het redelijk dat daartegenover een reële vergoeding van belanghebbenden staat. Wij zijn daarom van oordeel dat voor het beroep op de Afdeling rechtspraak steeds het volle recht verschuldigd dient te zijn. Indien tijdens het beroep (opnieuw) een verzoek om schorsing of voorlopige voorziening is gedaan, is hiervoor de helft van het recht verschuldigd.

2. Schorsing

De leden van de **C.D.A.**-fractie vroegen om een nadere beschouwing onzerzijds omtrent de problematiek die zich in het milieu-recht kan voordoen in verband met de opheffing van de automatische schorsende werking van het Kroonberoep. Onze verwijzing naar artikel 60a, achtste lid, van de Wet op de Raad van State liet bij deze leden de vraag bestaan wat te doen indien het betrokken orgaan zich niet vrijwillig bereid verklaart de uitvoering van het aangevochten besluit op te schorten.

Indien artikel 60a, achtste lid, in die gevallen geen oplossing blijkt te bieden, blijft de verzoeker weinig anders over dan zijn verzoek om schorsing door te zetten met de consequentie dat griffierecht is verschuldigd. Wij wijzen er op dat dan steeds sprake is van verschuldigdheid van het gehalveerde recht. In dit verband merken wij echter op dat de bedoelde situatie niet verschilt van andere situaties waarin om schorsing wordt verzocht. Voorts heeft het overheidsorgaan belang bij toepassing van artikel 60a, achtste lid, vanwege de dreiging van een veroordeling in de kosten.

3. Beperking aantal beroepsprocedures

De leden van de **C.D.A.**-fractie spraken verder de vrees uit dat zich vooral problemen bij cumulatie van griffierechten gaan voordoen indien het gaat om min- en onvermogens, met name ook bij cumulatie met aan een civielrechtelijke vordering verbonden kosten.

Wij menen dat voor deze vrees geen reden behoeft te zijn gezien de sterke matiging van het door deze groepen verschuldigde griffierecht. De door ons in het voorgaande besproken nog verdergaande mitigering van het verschuldigde recht versterkt dit nog. Wij menen dat het aan het wetsvoorstel ten grondslag gelegde uitgangspunt, dat alle rechtzoekenden – zonder uitzondering – gesteld moeten worden voor de afweging van hun belang tegenover de aan een Kroon- of rechterlijke uitspraak verbonden moeiten en kosten, alleen recht wordt gedaan wanneer daarvoor door iedere rechtzoekende een prijs moet worden betaald.

4. Uitzondering administratieve organen

De leden van de **C.D.A.**-fractie waren er vooralsnog niet van overtuigd dat de uitzondering van administratieve organen van de verplichting tot het betalen van griffierecht opgeheven moet worden, omdat zij vooralsnog het uitgangspunt handhaven dat gekeken moet worden naar het belang dat het overheidsorgaan verdedigt.

Wij merken daaromtrent op dat wij geen tegenstelling zien tussen dit uitgangspunt en onze benadering, dat overheidsorganen van de hier aan de orde zijnde door de overheid geboden voorzieningen gebruik maken vanuit een vergelijkbare positie als de burgers. De proces-positie van beide, burgers en overheidsorganen, als appellant verschilt niet van elkaar. Wij menen dat het in die gedachte voor de hand ligt geen onderscheid te maken in de eisen die aan het mogen procederen worden gesteld. Wij zouden daarom de opheffing van deze uitzondering willen handhaven.

5. Proceskosten

De leden van de **C.D.A.**-fractie stemmen in met het voorstel dat het verliezende overheidsorgaan het door de burger betaalde griffierecht aan deze terugbetaalt. Zij menen evenwel – zo begrijpen wij deze leden – dat geen terugbetaling dient plaats te hebben indien een door een overheidsorgaan ingesteld beroep geheel of gedeeltelijk gegrond wordt verklaard. Op grond van het door de leden van de **C.D.A.**-fractie bij punt 2.4 van het eindverslag genoemde argument dat het overheidsorgaan vanuit een met die aan een burger vergelijkbare positie gebruik maakt van de administratiefrechtelijke voorzieningen – een argument dat wij geheel onderschrijven – zien wij geen reden aan burgers wel, maar aan overheidsorganen geen griffierecht terug te betalen ten laste van het verliezende overheidsorgaan.

Nota van wijziging

Ten slotte merken wij nog op dat bij deze nota een tweede nota van wijziging is gevoegd waarin enige fouten in de nummering zijn verbeterd, een extra paragraaf-aanduiding is toegevoegd en voorts een wijziging van artikel H7 van de Kieswet is opgenomen die daarin niet eerder voorkwam.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. P. van Dijk

De Minister van Justitie, a.i.
C. P. van Dijk